

Frie Grønnes havpolitiske position

Havet er et fælles gode, vi skal passe på.

Klima, skånsomhed og sundt miljø skal være i højsædet

Havet skal forvaltes ud fra en økosystem-baseret tilgang, som er funderet i den nyeste videnskab og bunder i en holistisk tilgang og forståelse af forvaltningen af vores fælles ressourcer. Hensyn til de plan-teære grænser og økologiske balancer skal vægte absolut allerhøjest. Presset fra mange forskellige interesser og erhverv skal minimeres betragteligt og kun kunne ske på en måde, som respekterer havets økosystemer og de arter, der lever under, i og over vandet. Fiskeri og høst af havets ressourcer skal ske på en skånsom måde, så vi belaster det marine miljø mindst muligt og samtidigt får mad på bordet. Havet er afgørende for at lagre og opsuge CO2 fra luften, og et hav i sund balance er afgørende for livet på jorden såvel som i vandet. Havet er vores lunger. Havet er vores køkkenhave.

For havets miljø er truet

I øjeblikket rangerer Danmarks havplan absolut lavest i sammenligning med andre lande i Østersøregionens havplaner¹, og særligt når det drejer sig om naturhensyn og miljømål. Kun fem ud af 109 vandområder har god økologisk tilstand. 7 ud af 8 prioriterede naturtyper i det danske hav er i stærkt

Klimakrisen truer havets liv. Forsuringen stiger i takt med vores CO2-udledninger. Derfor skal en bæredygtig omgang med havets miljø bakkes op af en ambitiøs og radikal klimapolitik af hidtil usete dimensioner. Vores rovdrift på havets ressourcer og brugen af det som skraldespand for plastik, kemikalier og kvælstoffer fører til helt uoverskuelige konsekvenser. Vi skal anerkende havet som en central klimapartner og handle derefter. Det er logik, der burde være indlysende for de fleste.

Havet skal være hjem for biodiversitet, og vi skal værne om dens herlighedsværdi. Sunde kyster og et sundt havmiljø er også et vigtigt grundlag for bæredygtig turisme, lystfiskeri og andre rekreative aktiviteter.

ugunstig tilstand². Vores hav er presset både i Danmark og i resten af verden. Torsken er tæt på udryddelse herhjemme. Listen er lang. Vi skal genoprette havets miljø, og det kræver en massiv indsats og benhård prioritering.

¹ [Regeringens forslag til havplan får dumpekarakter | WWF Verdensnaturfonden \(ritzau.dk\)](#)

² <https://dce2.au.dk/pub/SR340.pdf>

Beskyttelse af havområder og bæredygtigt fiskeri

Vi prioriterer naturen og en skånsom og begrænset brug af dets ressourcer. Vilkåret er, at naturen har grænser. Dem skal vi respektere. Vi har en målsætning om at mindst en tredjedel af havet skal være beskyttet og heraf skal mindst en tredjedel være strengt beskyttet. Både på globalt, europæisk og nationalt niveau inden 2030. Den mad, vi får fra havet, vil blive mere lokal, da den fanges mere i vores egne farvande. Det er godt. Ligesom det danske landbrug, skal vores brug af havet også være mere lokalt baseret og meget mindre belastende. Vi vil have et regenerativt forhold til havet. Mad skal ikke længere være et biprodukt i jagten på profit, men derimod et mål i sig selv at sikre bæredygtig mad til alle inden for de naturlige grænser, vi er afhængige af. Både på kort og lang sigt. Fokus skal flyttes fra at begrænse den negative påvirkning, for i stedet skal vi fokusere på hvordan vi bedst hjælper til at forbedre og genoprette naturen.

Hvor de specifikke zoner skal ligge, skal ske i respekt for oprindelige folks rettigheder, social retfærdighed og med bæredygtig forvaltning af naturens ressourcer for øje. Det er klart. Derudover skal vi have en målsætning om et fuldstændigt forbud mod bundtrawl i 2028.

Her forsøger vi at udstikke en retning og konkrete initiativer, som vi mener skal være bærende principper for hvordan vi forholder os til havet og dets mangfoldighed. Helt grundlæggende er det afgørende, at vores tilgang til forvaltningen af havets ressourcer og beskyttelsen af havmiljøet sker ud fra en videnskabeligt situeret og økosystembaseret tilgang.

De største trusler mod havmiljøet skal tackles:

1. Forurening:

- a. **Kvælstofudledning til vandmiljøet skal nedbringes drastisk fra både landbrug og havbrug**
- b. **Plastikforurening skal begrænses markant.**
- c. **Scrubbing og udledning af røggas skal forbydes, og der skal stilles strengere krav til shippingindustrien**
- d. **Kemikalier og andre miljøfarlige stoffer fra industrien skal reguleres meget hårdere**
- e. **Der skal laves både kort- og langsigtede fuldt finansierede planer for et ophør i spildevandsudledning fra rensningsanlæg og overløb, mv.**

2. Uforsigtig forvaltning af råstoffer:

- a. Co2-lagring i undergrunden skal ikke være muligt uden at vi først laver fyldestgørende undersøgelser af, at det ikke har negative påvirkninger på havmiljøet og ikke bidrager til øget CO2-udslip til havet**
- b. Stop for dumping af slam/klapning**
- c. Forskning i cirkulære teknologier og udbredelse af cirkulær økonomi skal reducere indvending af naturens ressourcer. Råstoffer skal anses som en meget begrænset ressource, der i videst muligt omfang ikke skal indvendes. Natur- og klimapåvirkningen i tilfælde af indvending skal reduceres mest muligt.**

3. Ubæredygtigt fiskeri og erhverv

- a. Fuldstændigt forbud mod bomtrawl fra i morgen både indenfor 12-sømilegrænsen og via EU inden for 200-sømilegrænsen.**
- b. Udfasning af bundtrawl og fiskeri med bundsløbende redskaber i danske farvande frem mod 2028. Denne målsætning skal Danmark også arbejde for uden for 12 sømil-grænsen i EU.**
- c. Fjernelse af afgiftsfritagelsen for brændstof til fiskerierhvervet og indførelse af høj, ensartet CO2afgift.**
- d. Havbrug skal forbydes i sin nuværende form.**
- e. Øget kontrol med udsmid og bifangst på trawlere, kameraer på fartøjer, etc.**

Frie Grønnes krav til en havplan

Frie Grønne vil have en økosystembaseret tilgang til forvaltning af vores hav, hvor miljømål, biodiversitet og CO2-optag prioriteres højt. Derfor mener vi, at vi skal have en grundig analyse af vores havmiljø, som kan danne grundlaget for en helhedsplan for havet. Den skal også gøre os klogere på potentialet for havets CO2optag og -lagring og dække både havbund og vegetation. Den skal blandt andet tydeliggøre forskellige naturtyper, gydepladser, mv., så vi har et bedre grundlag at lave og prioritere lovgivning og retningslinjer på baggrund af.

Både til gavn for miljøet, klimaet og den skånsomme madproduktion.

Som grundlag for en faktisk havplan bør der udarbejdes en grundig analyse af de kumulative påvirkninger på vores hav. Det gælder presfaktorer fra både land og hav. Analysen skal være videnskabeligt situeret og handlingsorienteret.

Beskyttede områder skal beskyttes ud fra en helhedstilgang, frem for den nuværende naturtype-tilgang, der eksempelvis tillader bundsløbende redskaber i områder, der udpeget som beskyttede.

Helhedsplanen skal med baggrund i en økosystembaseret tilgang med hensynet til biodiversitet og klimaeffekt i højsædet indeholde følgende:

- 1. Overblik over zoner, hvor der kan fiskes og høstes og hvilke redskaber, der kan benyttes**
- 2. Beskyttelsesområder, herunder fuglebeskyttelsesområder, marine naturtyper, revområder natura2000-områder, etc.**
- 3. Overblik over områder, hvor der kan ske udbygning af vedvarende energi-infrastruktur med den mindst mulige miljø- og klimamæssige påvirkning**
- 4. Overblik over de største presfaktorer på havmiljøet og hvor de finder sted**
- 5. Planen skal suppleres med tidsperspektiv for hvornår de forskellige tiltag skal sættes i gang, hvilken effekt de forventes at have hvornår, og hvordan tiltagene løbende evalueres og følges op på.**
- 6. Sikre de bedst mulige vilkår for skånsomt fiskeri og regenerativ havhøst under hensyn til det marine miljø**

Det er afgørende, at der prioriteres økonomi til både analyse, planlægning, implementering, monitorering og evaluering.

Hav- og fiskeripolitikken skal gå hånd i hånd

Et hav i balance står ikke i modsætning til en blå økonomi, men kræver en skånsom og bæredygtig madproduktion, der arbejder med naturen i stedet for at ødelægge den. Vi skal stadig fiske og høste i havet, men vi skal gøre det på nogle helt andre præmisser, end vi hovedsageligt gør i dag.

Vores fiskeri- og havpolitik skal gå hånd i hånd. Det betyder, at vi gennem regulering og efterspørgsel fra eksempelvis offentlige indkøbsstrategier skal sikre at det er

de skånsomme kystfiskere og småskala madhøstere, der har adgang til at fiske og fange. Kvoterne må ikke koncentreres i hænderne på nogle få, men skal administreres af staten hvorved der skal sikres et større demokratisk ejerskab. Fiske- og fangstrettigheder skal i praksis i højere grad være betinget af, hvilken samfundsnytte, de fører til. Dvs. lokaludvikling, demokratiske ejerformer, sundt havmiljø og skånsomt kystfiskeri, etc.

Det internationale perspektiv

Danmark skal være en positiv spiller på den internationale scene. Det betyder blandt andet, at Danmark skal:

- 1. Presse på for en ambitiøs og bindende global havtraktat, der beskytter mindst 30 % af levestederne i det åbne hav i 2030.**
- 2. Arbejde for at implementere guidelines for småskala fiskere i alle relevante nationale og internationale regulerings- og lovgivningsmæssige sammenhænge³.**
- 3. På EU-niveau arbejde for at især bomtrawl, men også bundtrawl og andre bundsløbende redskaber udfases hurtigst muligt**
- 4. Sikre at danske erhvervsinteresser i den blå økonomi og EU's partnerskaber og handelsaftaler respekterer folkeretten, international lovgivning og menneskerettigheder.**
- 5. Arbejde mod udbredelsen af dybhavsminedrift og off shore fossil udvinding**

³ [Voluntary Guidelines for Securing Sustainable Small-Scale Fisheries | Food and Agriculture Organization of the United Nations \(fao.org\)](https://www.fao.org/voluntary-guidelines)